
Uw vragen

Bestrijding van Fasciola

Fasciolosis bij runderen is een toenemend probleem. Controlemaatregelen tegen *Fasciola hepatica* zijn echter enkel nodig op **bedrijven met een “Fasciola-probleem”**, dit zijn bedrijven waar in het verleden klinische fasciolosis werd vastgesteld of waar *Fasciola*-infecties een productievermindering veroorzaken. Deze laatste zijn niet altijd gemakkelijk te identificeren. Subklinische fasciolosis kan vermoed worden op bedrijven met productievermindering in het najaar en in de winter bij koeien die in de zomer geograasd hadden op een weide die een geschikt biotoop is voor de tussengastheer, de waterslak *Galba (Lymnaea) truncatula* (vochtige weiden of weiden met natuurlijke drinkplaatsen zoals beken of poelen). De diagnose van fasciolosis moet dan bevestigd worden door het aantonen van *Fasciola*-eieren in de feces of door het aantonen van *Fasciola*-specifieke antilichamen in het bloed. Aangezien de meerderheid van de wormen pas volwassen wordt in de winter (pre-patente periode van 8-12 weken) is er vóór januari risico op vals-negatieve resultaten met fecesonderzoek. Daarom is vóór januari serologisch onderzoek een geschiktere methode voor de diagnose van fasciolosis. De meeste serologische tests voor *Fasciola* zijn echter niet kwantitatief. Daardoor kan op basis van serologisch onderzoek alléén geen onderscheid gemaakt worden tussen bedrijven met sub-klinische fasciolosis met productievermindering en bedrijven met een verwaarloosbaar lage *Fasciola* besmetting, zonder productieverlies. Immers, 38,6-82,6% van de Belgische rundveebedrijven is seropositief voor *Fasciola* (CODA wetenschappelijk rapport 1999-2000), maar op de meerderheid van deze bedrijven veroorzaakt *Fasciola* geen enkel probleem. De diagnose van fasciolose kan dus pas gesteld worden indien serologisch onderzoek gecombineerd wordt met een grondige anamnese (zie hoger). Recent onderzoek toont aan dat het in de toekomst misschien wel mogelijk zal zijn van met een kwantitatieve ELISA probleembedrijven te identificeren (Charlier et al., niet gepubliceerde gegevens). Een bijkomend hulpmiddel voor de diagnose is bepaling van het leverenzym γ GT. Waarden boven 150 eenheden/l wijzen op leverschade en zijn, samen met de anamnese, indicatief voor fasciolosis.

De **controle van fasciolosis** steunt op twee pijlers: (1) het ongeschikt maken van het biotoop van de tussengastheer of het slakkenbiotoop mijden en (2) het voorkomen van weidebesmettingen in de lente en de zomer, wanneer de slakkenvermenigvuldiging optimaal is, door middel van strategische behandelingen met anthelminthica.

De tussengastheer kan bestreden worden door het gebruik van calciumcyanamide in de lente. Het biotoop van de slak kan ongunstig gemaakt worden door drainage van de weide en door slootkanten te onderhouden. Men moet zorgen dat de runderen geen toegang hebben tot sloten en poelen.

Het strategisch gebruik van anthelminthica is nog steeds de meest gebruikte preventiemethode. Het doel van de strategische behandelingen is voorkomen dat de runderen *Fasciola* eieren uitscheiden op de weide in het voorjaar, wanneer de slakken zich optimaal vermenigvuldigen. Men behandelt de runderen dus tijdens de stalperiode, vóór ze op de weide komen. Omdat de meeste anthelminthica onvoldoende werkzaam zijn tegenover

de larvaire stadia van de leverbot, worden de runderen pas behandeld vanaf januari, wanneer de meeste leverbotten volwassen zijn. Eventueel kan een tweede behandeling gegeven worden in maart-april, om de overblijvende leverbotten te doden die bij de eerste behandeling nog niet volwassen waren. Indien men vóór januari wil behandelen, moet een product gebruikt worden met een betere activiteit tegenover de juveniele leverbotten (triclabendazole). In de periode vanaf december mag geen combinatieproduct met ivermectine gebruikt worden, omwille van mogelijke *Hypoderma*-besmettingen.

De producten die geregistreerd zijn voor de behandeling van *Fasciola* zijn niet toegelaten voor gebruik bij lacterende runderen, met uitzondering van oxyclozanide (wachtijd 60 uren) (zie tabel).

	Wachtijd melk	Wachtijd vlees
Triclabendazole (+ levamisole)	Niet toedienen aan dieren waarvan de melk bestemd is voor humane consumptie	42 d
Nitroxynil	Niet toedienen aan dieren waarvan de melk bestemd is voor humane consumptie	60 d
Clorsulon (+ ivermectine)	Niet toedienen aan dieren waarvan de melk bestemd is voor humane consumptie	28 d
Closantel	Niet toedienen aan dieren waarvan de melk bestemd is voor humane consumptie	28 d